

РЕЦЕНЗИЯ

По конкурс за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ във Висше училище по сигурност и икономика – Пловдив по:

Област на висше образование: 9. Сигурност и отбрана

Професионално направление: 9.1. Национална сигурност (Екологичната сигурност като елемент от националната сигурност)

Конкурса е обявен в ДВ бр.56 от 19.07.2022 г. и на интернет страницата на Висшето училище по сигурност и икономика на основание на чл.4 ал.т.2 и чл.24, 25, 26, 27 от ЗРАСРБ и чл. 2, чл. 56, 57, 61 и 63 от Правилника на ВУСИ за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Член на журито и изготвил рецензията: проф. дн Димитър Иванов Костов, назначен със Заповед № 35 на Ректора на ВУСИ от 31.10.2022г.

За участие в обявения конкурс е подал документи един кандидат – д-р Атанаска Иванова Тунтова.

1. Кратки биографични данни за кандидата

Д-р Атанаска Тунтова е родена през 1960 г. , българска гражданка.

Има висока образователна квалификация. Тя е бакалавър по стопанско управление и има две магистратури по психология и финанси, получени в ПУ “Паисий Хилендарски“ и Великотърновски университет.

Има докторска степен със защитена дисертация в областта на използването на минералните води в хранителната индустрия.

Д-р Тунтова има богат професионален опит като експерт и ръководител в редица важни административни служби на областно и национално равнище.

Защитения дисертационен труд, научната й работа, публикациите й и богатия и професионален опит е пряко свързан с обявения конкурс.

Д-р Тунтова владее отлично английски и френски езици. Това е дало възможност тя да участва в редица международни и национални мероприятия.

Ще си позволя да отбележа, че екологията и особено конкретните въпроси по водите са от особена важност за националната сигурност. Почти всеки фактор, свързан с живота на хората и природата може да бъде заменен, но фактора вода е невъзможно да бъде заменен. Това показва, че нейната научна и практическа дейност е изцяло свързана с националната сигурност.

2. Общо описание на представените материали.

Представените документи на кандидата отговарят напълно на изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника на ВУСИ – Пловдив за неговото приложение. Те отговарят напълно и на тематиката на обявения конкурс.

За участие в конкурса кандидатката е приложила следните документи:

1. Заявление за участие в конкурса
2. Списък на публикациите на кандидата
3. Справка за приносите и цитиранията
4. Дипломи за висше образование и научна степен и свидетелство за заемане на академична длъжност
5. Творческа автобиография
6. Документ за трудов стаж
7. Медицинско свидетелство
8. Свидетелство за съдимост
9. Копие на държавен вестник с обявата на конкурса
10. Научни трудове
11. Справка за изпълнение на минималните национални изисквания
12. Други справки, удостоверения и сертификати, свързани с участие в процедурата
13. Декларация за достоверност и оригиналност

Д-р Тунтова е изпълнила минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ.

От направената справка се вижда, че при и изискан минимум от 400 точки, тя има 510, което показва, че значително надвишава изискванията по отношение на показателите за заемане на длъжността доцент. По отношение на отделните групи показатели те са:

Група показатели	Изискуем минимум	Постигнати
А	50	50
В	100	100
Г	200	215
Д	50	145
Общо	400	510

3. Анализ на научната и преподавателска дейност на кандидата

Дисертационния труд е научно издание, което е пряко свързано, както с конкурса, така и с националната сигурност на България. Водните ресурси на страната са изучени подробно и в тази връзка са направени предложения за тяхното ефективно ползване. Най-важното в разработката е че по отношение на сигурността от страна на фактора вода страната ни е добре защитена и въпроса е как те трябва да се използват.

Д-р Тунтова е публикувала монография, която също така е пряко свързана с обявения конкурс и националната сигурност. В монографията е добре разработен въпроса за теоретичните постановки на екологията като елемент на сигурността. Направена е добре обоснована връзка между националната сигурност и околната среда. Посочени са мястото и ролята на екологичните проблеми и стратегията за националната сигурност.

Монографичния труд е в обем от 186 страници и отговаря на изискванията на нормативната база. Разработен е в три глави, въведение и

заклучение. Използвана е съвременна библиография, която дава възможност да се правят реални заключения.

Във въведението автора посочва, че проблемите на човечеството през 21 век са пряко свързани с глобализацията и опазването на околната среда. Приносен момент на автора е посочването на връзката човек, околна среда и сигурност в контекста на световната глобализация. Разгледани са подробно въпросите за природните ресурси и проблемите свързани с тях. В монографичния труд голямо място автора отделя на аспектите на екологичната сигурност.

Авторът е поставил много ясно целта на изследването: да се покаже връзката между елементите на околната среда, изменението на климата и изчерпването на природните ресурси с екологичната сигурност.

В монографията значително място е отделено и на водните ресурси, като важен фактор за националната сигурност, както и за развитието на жизнената среда на населението. Направена е връзка на изменението на климата и европейската програма по този проблем.

По отношение на тази публикация може да се каже, че са дадени определения за много от елементите на екологията, които липсват в нашата литература или са слабо застъпени.

Интерес представлява и въпроса, който д-р Тунтова разглежда по отношение на кръговата икономика и сигурността. Този въпрос сега е много актуален като се има предвид геоикономическите и геополитическите проблеми, възникнали в Европа и близо до България.

Монографичния труд е добре разработено научно изследване с теоретичен и практически принос.

Както отбелязах дисертационния труд е свързан пряко с националната сигурност. В тази връзка разработването на научен труд на базата на защитената дисертация е също принос към научната продукция на д-р Тунтова в областта на националната сигурност.

Общо за групите показатели от А, В и Г -5 тя има 225 точки изпълнение по отношение на изискванията за конкурса.

В т. 7 от група Г д-р Тунтова е публикувала 16 научни разработки като статии и доклади в не реферирани списания с научно рецензиране или в томове с научни публикации. Всички публикации са самостоятелни. Голяма част от тях са на латиница. Може определено да се каже, че тези публикации са конкретно свързани с конкурса.

Д-р Тунтова е цитирана в група Д – 11 в 3 научни издания; Д-12 в 9 научни издания; Д-13 в 8 научни издания. За тях тя получава 145 точки.

Кандидата има и необходимата преподавателска дейност. Тя преподава във ВУСИ и в три други учебни заведения. Участвала е в разработването на два проекта по програми на Европейския съюз.

В продължение на няколко години тя е ръководила следдипломната квалификация на ВУСИ.

Няма информация за плагиатство в научните трудове на кандидата.

4. Основни приноси на кандидата

Приемам справката на д-р Тунтова за направените приноси, но ще ги групирам по следния начин:

I. Научно-теоретични и методични приноси

1. На основата на задълбочени изследвания са систематизирани екологичните фактори, влияещи върху развитието на екосистемите и промяната им при взаимодействието на различните видове.
2. Направена е систематизация на определенията сигурност и екологична сигурност, както и връзката човек – природа.
3. Направена е връзка между структурните и институционалните промени предизвикани от прехода на икономическите системи.
4. Изследвано е влиянието на европейското законодателство и очакваните резултати от зелената сделка.
5. Изследвани са въпросите, свързани с изменението на екосистемите и въздействието им върху човека.
6. Определени са възможностите на екологичната система за мониторинг и използването ѝ за предотвратяване на рискови заплахи за околната среда и човека.
7. Изведени са зависимости при антропогенното въздействие на човека върху компонентите на околната среда.

II. Практико-приложни приноси

1. Проучено е изменението на климата и ефектът от климатичните промени върху околната среда.
2. Анализирани са предпоставките за изпълнение на Стратегията за национална сигурност и необходимостта от финансови и човешки ресурси.
3. Посочени са възможностите за използване на зелени технологии и кръгова икономика за опазване на природните ресурси.
4. Анализирани е процеса на орбанизацията като заплаха за екологичната сигурност.
5. Направен е анализ на възможностите за управление на риска и предотвратяване на заплахите за екосистемите.
6. Изследвана е връзката между кръговата икономика и сигурността и ползата ѝ за екологичната сигурност.

V. Критични бележки и препоръки

Публикациите са основно в нереферирани списания с научно рецензиране и в редактирани колективни токове.

Препоръчвам да напише учебно помагало по Екологична сигурност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите представени от д-р Атанаска Иванова Тунтова отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ и Правилника на ВУСИ за неговото приложение.

Въз основа на запознаването ми с представените за рецензиране научни трудове, на тяхната значимост за образованието, науката и практиката и наличните приноси в тях, намирам напълно убедено за основателно да предложа д-р Атанаска Иванова Тунтова да заеме академичната длъжност **ДОЦЕНТ** в **Област на висше образование: 9. Сигурност** и отбрана **Професионално направление: 9.1. Национална сигурност** (Екологичната сигурност като елемент от националната сигурност).

10.11.2022 г.

Рецензент:

/проф. дн Димитър Костов/

